SVERIGES RIKSDAG

Motion till riksdagen 2026/27:1689

av Sanna Backeskog och Linnéa Wickman (båda S)

Förberedande folkhögskoleutbildning för polis och kriminalvård i Gävleborg

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över förutsättningarna för folkhögskolor att stärka samverkan med Polismyndigheten och Kriminalvården för att utveckla förberedande utbildningar för arbete inom polis och kriminalvård och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Kriminalvården befinner sig i en omfattande expansion. När nya anstalts- och häktesplatser byggs räcker det inte att skapa nya lokaler. Det behöver också finnas tillräckligt många människor med rätt kompetens som kan arbeta i verksamheten. Därför behöver utbildning och kompetensförsörjning utvecklas parallellt med Kriminalvårdens expansion.

Detta är särskilt aktuellt i Gävleborg. Kriminalvården genomför en förstudie om en ny anstalt i Ersbo i Gävle. Utgångspunkten är minst 500 platser och omkring 250 arbetstillfällen. Möjligheten att rekrytera de medarbetare som behövs är uttryckligen en av frågorna som undersöks i förstudien. Även i Vågbro i Söderhamn genomför Kriminalvården en förstudie. Där är utgångspunkten omkring 200 anstaltsplatser och uppemot 100 nya arbetstillfällen. Även i den förstudien ingår frågan om

kompetensförsörjning. I Bollnäs har kommunen under flera år arbetat för en möjlig kriminalvårdsetablering. Frågan har också lyfts i riksdagen.

När statliga verksamheter växer behöver det också finnas vägar för människor i närområdet att skaffa sig den kompetens som efterfrågas. Alla har inte möjlighet att flytta långt för att utbilda sig. Familj, bostad, ekonomi och annan anknytning till hemorten kan påverka möjligheten att ta steget till en utbildning eller ett nytt yrke. Utbildningar som finns nära människor och som möter den regionala arbetsmarknadens behov kan därför bidra till en mer långsiktigt hållbar kompetensförsörjning. Här kan folkhögskolorna spela en större roll.

Även polismyndigheten växer. Och har ett tydligt uppdrag om ökad lokal närvaro i hela landet. Även här måste kompetensförsörjningen säkras. På flera håll i Sverige finns redan polisförberedande kurser och utbildningar med kompetenser som efterfrågas inom bland annat kriminalvården. Ett intressant exempel finns vid Jämshögs folkhögskola i Blekinge. Där bedrivs den 38 veckor långa förberedande utbildningen Stöd och säkerhet i offentlig sektor, som har tagits fram i samarbete med Polismyndigheten och Kriminalvården för att möta myndigheternas rekryteringsbehov.

Den typen av samverkan är intressant även för Gävleborg. Gävleborg har dessutom under lång tid arbetat för en starkare statlig närvaro och för fler utbildningsmöjligheter som möter länets behov. En förberedande utbildning med koppling till både Polismyndigheten och Kriminalvården skulle kunna förena dessa perspektiv: fler människor får en väg mot samhällsviktiga yrken samtidigt som myndigheternas möjligheter att rekrytera personal i länet stärks.

För Gävleborg skulle en sådan utbildning kunna bidra till Kriminalvårdens växande behov av personal samtidigt som den skulle ge människor i länet en möjlighet att förbereda sig även för polisutbildningen. På så sätt kan samma utbildningsmiljö bidra till kompetensförsörjningen inom två samhällsviktiga verksamheter.

Statlig närvaro handlar ytterst om tillit, sammanhållning och om att människor i hela landet ska kunna ta del av samhällets service på likvärdiga villkor. För län norr om Dalälven är detta särskilt viktigt, eftersom avstånden ofta är längre och alternativen färre. Utvecklingen har gått åt fel håll och man har valt att stänga ner många servicekontor, bland annat i Bollnäs och Sandviken. När den fysiska närvaron försvinner ökar avståndet mellan människor och myndigheter. Den nya regeringen behöver prioritera statlig närvaro, inte bara för tillgången till service utan också för jobben och tilliten till det gemensamma samhället.

När vi investerar i nya anstalter, nya poliser och fler statliga arbetstillfällen måste regeringen också vara beredd att investera i människors kompetensutveckling. Att bryta utvecklingen mot minskad statlig närvaro är därför en fråga om både rättvisa och framtidstro. Staten ska finnas där människor bor, arbetar och bygger sina liv.

När staten bygger ut verksamheter i olika delar av landet bör också möjligheterna till utbildning och kompetensförsörjning utvecklas. Regeringen bör därför överväga hur folkhögskolor kan ges bättre förutsättningar att utveckla förberedande utbildningar i samverkan med Kriminalvården och Polismyndigheten. Det bör också övervägas hur statliga medel kan användas för sådana satsningar i delar av landet där kompetensförsörjningsbehoven är stora.

Sanna Backeskog (S) *Linnéa Wickman (S)*